

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslo sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Gastroenterologijos, nefrourologijos ir chirurgijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Hepato – pankreato- biliarinė chirurgija 8 kreditai (212 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	6
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Dalyko vertinimas - egzaminas žodžiu. 3 klausimai: kepenų, tulžies latakų, kasos ligos.			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
<p>Supažindinti doktorantus su kepenų, kasos ir tulžies latakų ligų etiopatogeneze, diagnostika ir chirurginio gydymo būdais. Išryškinti pačias aktualiausias ligas bei pateikti naujausius fundamentalius mokslinius tyrimus atliekamus šioje srityje. Įgalinti doktorantus tinkamai pasirinkti mokslinę problemą, ją sėkmingai analizuoti bei apipavidalinti savarankišku moksliniu (doktorantūros) darbu ir paskatinti klinikinius tyrimus susieti su Lietuvoje atliekamais fundamentaliais moksliniais tyrimais.</p>				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Dalyko tematika: Kepenų anatomija, funkcinė struktūra. Kepenų anatomicinis dalinimas. Chirurginis segmentinis (Couinaud) kepenų dalinimas. Kepenų kraujotakos ypatumai. Kepenų arterinės kraujotakos anatomiciniai variantai. Tulžies latakų anatomiciniai variantai. Kepenų venų anatomiciniai variantai. Portinė triada. Kepenų laboratoriniai tyrimai, jų klinikinė prasmė. Kepenų funkciniai mėginiai, jų reikšmė gydymo planavimui.</p> <p>Kepenų trauma, jos klasifikacija, gydymo principai.</p> <p>Kepenų nepiktybiniai augliai, paplitimas, klasifikacija, diagnostika, gydymo metodai. Hemangiomų diagnostikos ir gydymo algoritmas. Mazginės regeneracinės hiperplazijos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Židininės mazginės hiperplazijos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Kepenų adenomos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Biliarinės cistadenomos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Rečiau pasitaikančių kepenų nepiktybinių pokyčių (hamartomos, pseudotumoros) diagnostikos ir gydymo algoritmai.</p> <p>Kepenų piktybiniai augliai. Hepatoceliulinė karcinoma, paplitimas, etiopatogenezė, klasifikacija (Barselonos), diagnostika, gydymas. Gydymo metodų (transplantacija, kepenų rezekcija, lokalaus poveikio priemonės) palyginimas. Cheminės ir terminės lokalaus hepatoceliulinės karcinomos gydymo priemonės (perkutaninė alkoholio injekcija, lazerinė, radiodažnuminė termodestrukcija, krioterapija), indikacijos, gydymo rezultatai. Kepenų vartų venos šakų embolizavimas (chemoembolizavimas) kepenų piktybinių navikų gydymo algoritme.</p>				

Cholangiokarcinoma: etiopatogenezė, klasifikacija, diagnostika, gydymas. Bismuth klasifikacija. Kepenų radikalių rezekcijų būdai (išplėstinė kepenų rezekcija, centrinė kepenų rezekcija, hemihepatektomija, atipinė kepenų rezekcija ir kt.). Paliatyvios operacijos. Biliodigestyvinė anastomozė. Minimaliai invazyvios chirurginės operacijos (endoskopinis tulžies latakų stentavimas, perkutaninė transhepatinis tulžies latakų drenavimas), randevouz procedūra. Rečiau sutinkamų kepenų piktybinių navikų (hepatoblastomos, sarkomos, epitelioidinės hemangioendotelios, karcinoidų) paplitimas, diagnostikos ir gydymo algoritmas. Kepenų cistiniai navikai: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika ir gydymas: Policistinė kepenų liga. Kepenų infekcinės ligos: abscesai (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas). Kepenų cistiniai piktybiniai navikai. Biliarinė cistadenokarcinoma, diagnostikos ir gydymo algoritmas. Kepenų echinokoko diagnostikos ir gydymo (chirurginio ir kombinuoto) algoritmas. Kepenų piogeninių abscesų, amebiazės, kandidozės diagnostikos ir gydymo algoritmas.

Hepatitis: klasifikacija, simptomai, diagnostika. Kepenų cirozė, etiopatogenezė, klasifikacija. Child-Pugh kepenų nepakankamumo klasifikacija. Portinės hipertenzijos etiopatogenezė, diagnostika, komplikacijos ir gydymas. Transjugulinis intrahepatinis portosisteminis šuntas.

Tulžies pūslės ir latakų anatomija ir jos ypatumai. Tulžies latakų vaizdiniai tyrimai ir laboratoriniai tyrimų klinikinė interpretacija.

Tulžies pūslės akmenligė: paplitimas, etiologija, patogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, lėtinio ir ūminio kalkuliozinio cholecistito gydymo būdai ir jų ypatumai.

Jatrogeninis tulžies latakų pažeidimas: diagnostika, klasifikacija, gydymo principai.

Tulžies latakų akmenligės sukeltos mechaninės geltos ir cholangito diagnostika, klasifikacija ir gydymas. Endoskopinė, laparoskopinė tulžies latakų chirurgija.

Tulžies pūslės ir latakų vėžys: paplitimas, etiologija, rizikos veiksniai klinika, diagnostika ir gydymas.

Rekonstrukcinių tulžies latakų operacijų būdai. Piktybinių navikų operabilumo kriterijai ir radikalių operacijų standartai. Kombinuoto gydymo ypatumai. Išplitusių navikų minimaliai invaziniai gydymo būdai: endoskopinis tulžies latakų stentavimas, perkutaninis transhepatinis tulžies latakų drenavimas.

Pocholecistektominis sindromas, jo sąvoka ir priežastys, diagnostika, gydymas.

Kasos anatomija ir jos kraujotakos ypatumai. Kasos fiziologija. Kasos vaizdinimo ypatumai. Kasos laboratorinių tyrimų klinikinė interpretacija.

Ūminis pankreatitas: etiologija, patogenezė, klasifikacija, klinika, greita ir tiksli diagnostika, gydymo ir hospitalizavimo principai, lokalios komplikacijos bei jų gydymo būdai.

Lėtinis pankreatitas: etiologija, patogenezė, klasifikacijos, klinika, diagnostika, komplikacijos, indikacijos minimaliai invaziniam ir chirurginiam gydymui.

Kasos navikai: paplitimas, rizikos veiksniai, prevencija, klinika, klasifikacija, diagnostika, gydymo būdai. Piktybinių kasos navikų operabilumo kriterijai, radikalių operacijų standartai, neoadjuvantinė, adjuvantinė ir kombinuota terapija. Biožymenų vaidmuo ankstyvai diagnostikai, prognozei bei gydymo būdo pasirinkimui. Išplitusių kasos piktybinių navikų minimaliai invaziniai gydymo būdai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Strupas K. Monografija „Kepenų transplantacija“ Vilniaus universiteto leidykla. 2013, 144 p.
2. A. Šileikis. Ūminis pankreatitas. Mokslinė monografija. Vilniaus universiteto leidykla, Vilnius, 2008.- 247 p.
3. Neuroendocrine tumors of the pancreas. Yasmin G. Hernandez-Barco, Daniel C. Chung. Wiley Online Library. Chapter 80 2022. <https://doi.org/10.1002/9781119600206.ch80>

4. Pancreatic cancer. Neoptolemos JP., Urrutia R., Abbruzzese JL., Büchler MW. Springer, 2018, 1661 p. ISBN 978-1-4939-7191-6. <https://doi.org/10.1007/978-1-4939-7193-0>
5. Chronic Pancreatitis. Serrano P, Dąbrowski A, Jurkowska G, Wereszczyńska-Sięmiątkowska U. McMaster Textbook of Internal Medicine. Kraków: Medycyna Praktyczna. 2021.
<https://empendium.com/mcmtextbook/chapter/B31.II.5.2>
6. Acute pancreatitis management: Concise Guide on Acute Pancreatitis Maintenance and Control. Macbeth A. 2022 41 p. ISBN-13 : 979-8439471393
7. Pancreas. Doherty G.M. Current diagnosis & treatment: surgery 14 edition Chapter 26 2015; The McGraw-Hill Education.
<http://accesssurgery.mhmedical.com/content.aspx?bookid=1202§ionid=71521584>
8. Liver et portavenal system. Doherty G.M. Current diagnosis & treatment: surgery 14 edition Chapter 24 2015; The McGraw-Hill Education.
<http://accesssurgery.mhmedical.com/content.aspx?bookid=1202§ionid=71520741>
9. Liver. Brunicardi F.C. et al. Schwartz's Principles of Surgery, 10 Edition, Chapter 31 2015; The McGraw-Hill Education.
<http://accessmedicine.mhmedical.com/content.aspx?sectionid=59610873&bookid=980&jumpsectionID=100401191&Resultclick=2>

KONSULTUOJANTYS DĚSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Kęstutis Strupas (prof. habil. dr.).
2. Audrius Šileikis (prof. dr.).
3. Vitalijus Sokolovas (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė